

WALDORF PEDAGÓGIA A SZILÍCIUMVÖLGYBEN

2011. október végén cikk jelent meg a *The New York Times* címlapján egy kis Waldorf iskoláról, amely a Szilíciumvölgyben - a szoftver- és számítógép-ipar kaliforniai központjában - működik, s amely iránt a high-tech üzletágban tevékenykedő szülők élénk érdeklődést tanúsítanak.

Mindebben az a különös, hogy az iskola éppen azon technológiákat mellőzi tudatosan, amellyel a szülői kör tagjai dolgoznak, ám ezek a szülők ezt nagyon helyesnek tartják.

Az *Erziehungskunst* című folyóirat David Mitchell-lel, az Észak-Amerikai Waldorf Iskolák Szövetségének (AWSNA) képviselőjével beszélgetett a témáról.

EZ: Miért keltett olyan erős visszhangot a szilíciumvölgy-beli Waldorf iskola híre?

DM: Az amerikaiak a mai, gazdaságilag nehéz időkben egyre kritikusabbá válnak. A korábban megszokott „Vigyázz! Kész! Rajt!” azonnal cselekedni vágyó attitűdjé helyett az emberek sokkal inkább szeretnék tisztán látni a célt, mielőtt cselekednének. Tapasztalhatták, hogy az egyre szerényebb költségvetéssel dolgozó iskolák milyen nagy összegeket fektetnek az új oktatási technológiákba, amelyek azután rövid időn belül elavulnak és folyamatos felújításra szorulnak.

A technológiai cégek reklámjai a szülők nagy többségét meggyőzték arról, hogy gyermekeiknek azért van szüksége egyre újabb és újabb technikai játékokra, hogy majd megfeleljenek a modern kor elvárásainak.

Az állami iskolarendszer óriási problémákkal küzd, nincs világos emberképe, és a vizsgálatok bebizonyították, hogy az osztályteremben fellépő problémákat a technológia egyáltalán nem oldja meg. A szülők egyre szkeptikusabbak az óvodákban és az általános iskolákban alkalmazott elektronikus eszközökkel szemben. Az emberek alternatívák után kutatnak, és a *The New York Times* cikke épp egy ilyen alternatívát mutat be. Ezzel kényes pontra tapintott.

EZ: A szilíciumvölgy-beli Waldorf iskola szülői körének mekkora hányada dolgozik a szoftveriparban? Említene néhány nevet is?

DM: A szülők 75%-a, általánosságban legalább az egyik szülői fél a high-tech iparban tevékenykedik, jól képzett és magas szintű végzettséggel rendelkező emberek.

Néhány szülő beleegyezett, hogy nevüket közöljük, mások névtelenek szeretnének maradni. Az Apple mintegy 15 alkalmazottja pl. munkaszerződésének értelmében nem állhat kapcsolatban a sajtóval.

Néhány ismert név: Mark Carges, az Ebay technológiai vezetője, Joerg Heilig, a Google alelnöke, Alan Eagle, a Google igazgatója, Brad Wurtz, korábban a Cisco alelnöke, jelenleg a Power Assure vezérigazgatója, Matthew Mengerink, az Ebay egyik alelnöke és ügyvezető

igazgatója, és azután Pierre Laurent, korábban a Microsoft és az Intel, ma pedig egy újonnan alapított high-tech vállalkozás vezetője.

EZ: Befolyásolja-e az iskola filozófiája ezeknek a szülőknek a komputertechnikával kapcsolatos álláspontját? Izgalmasak lehetnek a szülői estek az óriási ellentétek miatt.

DM: Nos, a szülők jól ismerik az iskolát, és azért vannak itt, mert pontosan tudják, hogy mit kívánnak a gyermekeik számára. Nagyra értékelik az iskola világos irányvonalait, és azt is, hogy ezekért kompromisszumok nélkül képes kiállni. Néhányan közülük őszintén kimondták, hogy a számítógépek világa nem az oktatás világa. Gyermekeik számára olyan környezetet szeretnének biztosítani, amely a kreativitást fejleszti.

Ismerik a vizsgálatok eredményeit, amelyek szerint a volt Waldorf diákok egykori iskolájukban a sokszínűséget, a képgazdagságot és a humort nagy értéknek tekintik, és hálásak azért, mert ez az iskola felébresztette bennük a képességet, hogy egész életükön át tanuljanak.

Ez a vizsgálat, amely az 1940-es évekig tekintett vissza, azt is feltárta, hogy a Waldorf iskolában végzetek 94 %-a továbbtanult.

EZ: Vajon a Waldorf pedagógia szerepet kap-e ezeknek a nagyvállalatoknak, cégeknek az életében? Hogyan nyilatkoznak az ismert személyiségek a steineri pedagógiáról?

DM: Sok támogató visszajelzés érkezik a szülőktől, azonban a cégpolitika nem mindig engedi, hogy ezek a szülők nyilvánosan támogassanak bennünket.

Néhányan megengedték, hogy idézzem őket: Shannon Weidemann, a michigani Sterling Heights harminchat éves marketingszakembere hatéves kislányát az oaklandi Waldorf iskolába járattja és nyíltan kiáll a Waldorf pedagógia mellett: "Nem tudom elképzelni, hogy a lányom más iskolába járjon" - írja egy e-mailben. "A Waldorf iskola az egész gyermeket neveli, és megtanítja őt tanulni. Azt szeretném, hogy a kislányom gazdagon képzett személyiséggé váljon, aki minden élethelyzetben megállja a helyét."

Ashley Robertson, missouribeli információs menedzser maga is nevelő és szintén lelkes támogatója a Waldorf pedagógiának. Bár ő maga naponta használ laptopot, iPadet és okostelefont, pontosan érti, mit képvisel a pedagógiánk: „A diákok unatkoznak a tanításon, ha nem mozoghatnak. Leginkább a mozgásos tevékenységek során tanulnak. Ez serkenti az emlékezést, hiszen ez személyes. Fontos a technológia, azonban ezek a diákok tudatukat saját kreativitásuk segítségével bővítik. Magam is szívesen tanítanék egy ilyen iskolában. Mindennap valami újat csinálnék, és a munkám sohasem lenne unalmas. A hagyományos iskolában erre nem nyílik lehetőség.”

Egy technológiai cég világszerte ismert elnöke, akinek meg kell őriznie névtelenségét, így ír: „Személyes sikeremet, kreativitásomat, ellenállóerőmet egészséges gyermekkoromnak köszönhetem, amelyben a Waldorf iskolának döntő szerepe volt. A Waldorf pedagógia a gyermek kibontakozó képességeit olyan tantervvel ápolja, amely a tanárt összeköti a diákkal és megőrzi a gyermekben a világ iránti érdeklődést. Így volt ez, amikor én tanultam, és ma is így van a Waldorf iskolákban. Egyetlen, ember készítette eszköz vagy gép sem képes arra,

amire a tanári érdeklődés és a gyermeki bizalom. A ma általam használt segédeszközöket, a komputert és a többi gépet azért tudom helyesen alkalmazni, mert az életemnek megfelelő szakaszában ismertem meg azokat. Jó, hogy ma ezekről a kérdésekről szó esik. Minden gyermeknek olyan különlegesnek kellene éreznie magát, amilyenek én éreztem magam a Waldorf iskolában!”

EZ: Éppen az Apple az, aki új szoftverével helyettesítené a tankönyveket. Ön mit gondol erről?

DM: Ahogy Alan Eagle, a Google vezetője, akinek a lánya a Los Altos-beli Waldorf iskola diákja, a *Times*-ban elmondta: „Nevetséges elképzelés, hogy egy iPadre írt bármilyen számítógépes alkalmazás jobban megtanítaná a gyermekeimet olvasni vagy számolni, mint egy igazi tanár.”

Stephanie Brown, a Menlo Parkban működő szenvedélyterápiás központ vezetője nagy aggodalommal figyeli a folyamatokat, hiszen egyre több gyermekkel találkozik, akik már tízévesen médiafüggőségben szenvednek. A tünetek megegyeznek a többi szenvedélybetegség tüneteivel: kényszeresség, csillapíthatatlan vágy, ingerlékenység, alvászavarok. „Ezeknek a gyerekeknek a mindennapjait a technológiával való foglalkozás tölti ki, egyre többre és többre vágynak, és már abba sem tudják hagyni.”

Beszélgést szerveztek nyolcadik osztályosokkal, és arról kérdezték őket, éreznek-e valami iránt függőséget. Ez a kérdés szemmel láthatóan teljesen új volt számukra. Amikor azt a kérdést tették fel, hogy éreztek-e már erős vágyat valami iránt, akkor minden kéz a magasba lendült. Példaként a csokoládét, kólát, chipset említették, s amikor valaki a videójátékokat említette, óriási nevetés tört ki. Mások egyszerűen túl fiatalok ahhoz, hogy észrevegyék, hogy beszipantotta őket valamilyen szenvedély. Egy második osztályos kislány elmesélte, hogy nagyon szeretne egy iPadet. S amikor azt kérdezték tőle, miért, azt válaszolta: „ Nem tudom.”

Számos neveléstudománnyal foglalkozó szakember kritikusan szemléli a tantermek számítógéppel való felszerelését. Megalapozatlannak látják ezt, hiszen semmilyen tanulmány nem született, amely igazolná, hogy jobb eredmények vagy más előny származna a modern technológiák alkalmazásából.

Paul Thomas, a Furman egyetem egykori pedagógia professzora, aki tizenkét könyvet írt az állami iskolarendszerről, szintén egyetért ezzel: „ Mindig segíti a tanulást, ha visszafogottan alkalmazzuk a technikát. A tanulás emberi tapasztalás, a modern technológia alkalmazása eltereli a gyerekek figyelmét, ha olvasásról, számolásról vagy ítéletalkotásról van szó.

Egy újságíró nemrégiben ellátogatott egy középtagozatos osztályba, ahol minden diáknak saját iPad-je volt. Hátul foglalt helyet, és figyelte a hátsó sorokat, miközben a tanár elől tanított. A diákok feladata az volt, hogy a tanár magyarázatához megjegyzéseket fűzzenek. Az óra közepén az újságíró végigsétált a padosorok között, hogy megnézzze, mivel foglalkoznak a tanulók. Azt tapasztalta, hogy a három hátsó sorban ülők a facebookon, a youtube-on „lógtak”, cseteltek, két diák pedig fülhallgatóval filmet nézett.

EZ: Hogyan viszonyuljunk a technológiához a Waldorf iskolában, és hogyan építhetjük be a tanításba?

DM: A Waldorf iskoláknak a modern világ részévé kell válniuk és a diákjaikat olyan nevelésben kell részesíteniük, amely megérti azt a vágyukat, hogy ehhez a világhoz tartozzanak. Ennek az oktatásnak a tantervből és a fejlődő ember mélységes megértéséből kell fakadnia. A kérdés az, hogy hogyan alkalmazzuk a számítógépet az oktatás során? Mivel a Waldorf tanárok a gyermek fejlődését figyelik és mindig az adott életkornak megfelelően tanítanak, egy klasszikus, képekben gazdag oktatást adnak, felébresztik a tanulás iránti szeretetet és fejlesztik az ítélő erőt. A számítógép segítségével történő oktatás az alsó és középtagozaton nem hat támogatólag.

Csupán a felsőtagozatos (9-13. osztályos) diákok esetében adottak azok az embertani feltételek, hogy már kellően megérthessék a számítógép működési elvét. Az első lépések lehetnek például a szövegfeldolgozás, a billentyűzet helyes használata, a koordinátageometria, az euklidészi tételek bizonyítása. A diákok szétszednek egy régi számítógépet és alaposan megvizsgálják. Lyukkártyákat és áramköröket tanulmányoznak és egyszerű programokat írnak. Így egyszerre tanulnak logikai algebrát, kódolást. A tudományos oktatás magában foglalja a robottechnikát, a biológiában a mikroszkóp alkalmazását, a közgazdaságtanban a komplex adatbankok létrehozását. A számítógép csupán egy eszköz. A világ minden Waldorf iskolájának a maga útját kell járnia, erőforrásaitól, tanárainak képességeitől függően. Észak-Amerikában minden Waldorf iskola maga dolgozza ki saját számítógépes oktatását, amelyhez a az Észak-Amerikai Waldorf Szövetség (AWSNA) e témában szervezett továbbképzései is segítséget adnak. Mindenesetre jó hír, hogy a Harvard Egyetem és a MIT (Massachusetts Institute of Technology) szakértőiből álló bizottság nagyon pozitívan értékelte az amerikai Waldorf iskolák számítógépes oktatásról szóló tantervét.

Forrás : német nyelven: <http://www.erziehungskunst.de/artikel/zeichen-der-zeit/waldorfpaedagogik-im-silicon-valley/>

angol nyelven: <http://www.erziehungskunst.de/en/article/spotlight/waldorf-education-in-silicon-valley/>

Fordította: Kuntz Orsolya